

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Številka: 007-70/2016/1 (1324-03)
Ljubljana, 29. 2. 2016
EVA 2016-1711-0002
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13-ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na ... redni seji dne ... sprejela naslednji sklep: »Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah (EVA 2016-1711-0002) in ga pošlje v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije.« <p style="text-align: right;">Mag. Darko Krašovec generalni sekretar</p>
Priloga: – predlog sklepa vlade – predlog zakona
Prejmejo: – ministristvo in vladne službe
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
3.a Oseba, odgovorna za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
– mag. Vesna Györkös Žnidar, ministrica za notranje zadeve, – Andrej Špenga, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve, – Boštjan Šefic, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve, – Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve, – Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve
5. Kratek povzetek gradiva:
Predmet zakonskega urejanja je osredotočen predvsem na: – ureditev pravnega priznanja in pravne sposobnosti evropskih političnih strank in z njimi povezanih evropskih političnih fundacij na območju RS; – odprava medsebojne neskladnosti nekaterih določb zakona.
6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: Zakon nima finančnih posledic.		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Zakon nima finančnih posledic.		
8. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		DA/NE
Datum objave: Gradivo je bilo objavljeno na e-demokraciji dne 4. 3. 2016.		
V razpravo so bili vključeni:		
Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):		
Upoštevani so bili: <ul style="list-style-type: none"> – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. 		
Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:		
9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:		DA/NE
10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:		DA/NE
<p>mag. Vesna Györkös Žnidar ministrica</p>		

PRILOGA:

- predlog sklepa
- jedro gradiva
- mnenja o usklajenosti

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13-ZDU-1G in 65/14) na ... redni seji dne ... sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah (EVA 2016-1711-0002) in ga pošlje v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije.

Mag. Darko Krašovec
generalni sekretar

PREJMEJO:

– ministrstvo in vladne službe

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POLITIČNIH STRANKAH

I. UVOD**1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

Ustavno pravico do združevanja in političnega delovanja državljanek in državljanov v političnih strankah v Sloveniji ureja Zakon o političnih strankah (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 103/07, 99/13 in 46/14). Zakon politične stranke opredeljuje kot članske organizacije, v katerih državljanke in državljanji uresničujejo v programih zastavljene politične cilje in z oblikovanjem politične volje volivk in volivcev ter sodelovanjem na volitvah sodelujejo pri upravljanju države, kar je temelj demokratične ureditve države. Zakon je bil že večkrat spremenjen in dopolnjen, in sicer v letu 2000 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 70/00), v letu 2002 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 51/02), letu 2005 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 69/05), letu 2007 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 103/07), letu 2013 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 99/13) in letu 2014 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 46/14). Posamezne določbe je razveljavilo tudi Ustavno sodišče, in sicer je bila z odločbo, št. U-I-301/96 (Uradni list RS, št. 13/98 z dne 20. februarja 1998) razveljavljena določba četrtega odstavka 3. člena zakona, z odločbo, št. U-I-223/00-22 (Uradni list RS, št. 94/02 z dne 8. novembra 2002) pa je bil razveljavljen del prvega in drugega odstavka 23. člena Zakona o političnih strankah.

Zakon s spremembami, zlasti tistimi iz leta 2000, vzpostavlja ustrezno pravno podlago, ki omogoča ustanavljanje, upravljanje in delovanje političnih strank ter s tem neovirano uresničevanje pravice do političnega združevanja. S spremembo iz leta 2002 je pod enakimi pogoji omogočeno članstvo v stranki tudi državljanke ali državljanom drugih držav članic Evropske unije, ki jim je v Republiki Sloveniji z zakonom priznana volilna pravica, s čimer jim je zagotovljeno tudi uveljavljanje pasivne volilne pravice na volitvah v lokalne skupnosti oziroma na volitvah v Evropski parlament. S spremembama iz leta 2013 in 2014 pa se zagotavlja večja preglednost in jasnejša ureditev financiranja političnih strank, javna dostopnost podatkov iz letnega poročila stranke ter učinkovitejši nadzor nad spoštovanjem določb zakona.

Trenutno v Republiki Sloveniji deluje 84 političnih strank. V zadnjih letih se vsako leto v povprečju ustanovita in registrirata dve novi stranki, izjeme so bili leto 2006, ko je bilo ustanovljenih in registriranih 18 novih političnih strank, leto 2010, ko je bilo ustanovljenih in registriranih 14 novih političnih strank in leto 2014, ko je bilo ustanovljenih in registriranih 13 novih političnih strank.

Preglednica 1: Podatki iz registra strank

Število vpisov strank v register	115
Število izbrisanih strank po uradni dolžnosti	20
Število izbrisanih strank na zahtevo stranke	5
Število izbrisanih strank □aradi spojitv□	4
Število izbrisanih strank zaradi pripojitve	1
Število izbrisanih strank zaradi razdružitve	1
Število vseh registriranih strank	84

Osnovni razlog za spremembe in dopolnitve Zakona o političnih strankah je sprejetje Uredbe (EU, EURATOM), št. 1141/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2015 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij (UL L 317/1, 4. 11. 2014), katere temeljni cilj je povečati vidnost, priznanje, učinkovitost, preglednost ter odgovornost evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij. Navedena uredba nadomešča prej veljavno Uredbo (ES), št. 2004/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o predpisih, ki urejajo delovanje političnih strank na evropski ravni, in pravilih glede njihovega financiranja (UL L 297, 15. 11. 2003, str. 1) ter odpravlja nekatere ovire, s katerimi so se soočale evropske politične stranke in evropske politične fundacije v preteklosti. Po navedeni uredbi bodo imele evropske politične stranke

in evropske politične fundacije status evropske pravne osebe ter pravno priznanje in sposobnost v vseh državah članicah. Uredba ureja delovanje evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij; za področja, ki niso urejena oziroma so delno urejena z Uredbo, pa se uporablja pravo države članice, v kateri je sedež evropske politične stranke oziroma evropske politične fundacije. Dejavnosti, ki jih evropske politične stranke in evropske politične fundacije izvajajo v drugih državah članicah, urejajo ustrezni nacionalni zakoni teh držav članic. Status evropske pravne osebe naj bi odpravil raznolikost nacionalnih pravnih oblik, ki na splošno niso ustrezno prilagojene zelo posebnim nalogam in ciljem političnih strank na evropski ravni.

Glede na to, da imajo po Uredbi evropske politične stranke in evropske politične fundacije evropsko pravno osebnost ter da uživajo pravno priznanje in pravno sposobnost v vseh državah članicah, pa je treba spremeniti določbo prvega odstavka 3. člena Zakona o političnih strankah, po kateri v Republiki Sloveniji ne sme delovati stranka, ki ni registrirana v skladu z določbami tega zakona ali stranka, ki ima sedež v tujini, oziroma določiti izjemo, ki bo evropskim političnim strankam in z njimi povezanim evropskim političnim fundacijam omogočala uživanje polnega pravnega priznanja in pravne sposobnosti na območju Republike Slovenije.

Poleg ureditve pravnega priznanja in pravne sposobnosti evropskih političnih strank in z njimi povezanih evropskih političnih fundacij na območju Republike Slovenije pa je sprememba zakona potrebna tudi zaradi medsebojne redakcijske uskladitve posameznih določb zakona, katerih neskladnost je nastala s sprejetjem amandmajev k posameznim določbam Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah (Uradni list RS, št. 46/14).

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Najpomembnejši cilj tega zakona je ureditev pravnega priznanja in pravne sposobnosti evropskih političnih strank in z njimi povezanih evropskih političnih fundacij na območju Republike Slovenije.

Cilj tega zakona je tudi odprava neskladja nekaterih določb zakona.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

Predstavitev predlaganih rešitev:

Za dosego navedenega cilja predlog zakona dopolnjuje določbo 3. člena Zakona o političnih strankah z določbo, ki evropskim političnim strankam in z njimi povezanim evropskim političnim fundacijam omogoča uživanje polnega pravnega priznanja in pravne sposobnosti, ne glede na prepoved v prvem odstavku 3. člena, ki določa, da v Republiki Sloveniji ne sme delovati stranka, ki ni registrirana v skladu z določbami tega zakona ali stranka, ki ima sedež v tujini. S tem pa evropskim političnim strankam in z njimi povezanim evropskim političnim fundacijam dovoljuje delovanje na območju Republike Slovenije.

S predlogom zakona se zagotavlja medsebojna usklajenost posameznih določb zakona.

Način reševanja:

Predlagani zakon ne posega v osnovna pravila veljavnega zakona.

Normativna usklajenost predloga zakona:

/

č) Usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je bil posredovan v usklajevanje Ministrstvu za pravosodje, Ministrstvu za finance, Ministrstvu za javno upravo, Ministrstvu za zunanje zadeve in Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon nima finančnih posledic za državni proračun.

Zakon nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih proračunskih sredstev in drugih javnofinančnih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Dopolnitev zakona je potrebna zaradi implementacije pravnega reda Evropske unije, natančneje Uredbe (EU, EURATOM), št. 1141/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2015 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij (UL L 317/1, 4. 11. 2014), ki je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Glede na to, da se Uredba uporablja od 1. januarja 2017, ni mogoče prikazati, kako bodo posamezne države članice implementirale omenjeno Uredbo v svojo nacionalno zakonodajo.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne vpliva na postopke oziroma poslovanje javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne vpliva na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Sprejetje zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen javnosti z informacijo na spletnih straneh.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Spremljanje izvajanja tega zakona bo potekalo na Ministrstvu za notranje zadeve v okviru rednega dela. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

– spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen:

Gradivo je bilo objavljeno na e-demokraciji: <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/edemokracija.euprava>

– čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe:

Od 1. 3. 2016 do .

– datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja:

V razpravo so bili vključeni:

– seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti: /
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje:

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu Državnega zbora in delovnih teles

- mag. Vesna Györkös Žnidar, ministrica za notranje zadeve,
- Andrej Špenga, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve,
- Boštjan Šefic, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve,
- Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve,
- Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o političnih strankah (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 103/07, 99/13 in 46/14) se v 3. členu doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena, smejo v Republiki Sloveniji delovati evropske politične stranke in z njimi povezane evropske politične fundacije, ki so pridobile evropsko pravno osebnost v skladu z Uredbo (EU, EURATOM), št. 1141/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2015 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij (UL L 317/1, 4. 11. 2014). Evropske politične stranke in z njimi povezane evropske politične fundacije iz prejšnjega stavka na ozemlju Republike Slovenije uživajo polno pravno priznanje in pravno sposobnost.«.

2. člen

V prvem odstavku 24.c člena se besedilo »iz 4., 5. ali 8. točke prvega odstavka« nadomesti z besedilom »iz 1., 2. ali 5. točke tretjega odstavka«.

V drugem odstavku se besedilo »iz 6., 7., 9. ali 10. točke prvega odstavka« nadomesti z besedilom »3., 4., 6. ali 7. točke tretjega odstavka«.

KONČNI DOLOČBI

3. člen

1. člen tega zakona se začne uporabljati 1. januarja 2017.

4. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Zakon o političnih strankah v prvem odstavku 3. člena določa, da v Republiki Sloveniji ne sme delovati stranka, ki ni registrirana v skladu z določbami tega zakona ali stranka, ki ima sedež v tujini. Glede na to, da imajo po Uredbi evropske politične stranke in evropske politične fundacije evropsko pravno osebnost ter da uživajo pravno priznanje in pravno sposobnost v vseh državah članicah, je bilo treba v zakonu določiti izjemo, ki evropskim političnim strankam in z njimi povezanim evropskim političnim fundacijam dovoljuje delovanje na območju Republike Slovenije, ter jim omogoča uživanje polnega pravnega priznanja in pravne sposobnosti na območju republike Slovenije. Takšna pravna sposobnost in pravno priznanje pa ne pomeni upravičenja evropskih političnih strank do imenovanja kandidatov za nacionalne volitve ali volitve v evropski parlament ali sodelovanja v referendumskih kampanjah. Takšna in podobna upravičenja bi bilo treba namreč določiti posebej, če je to v interesu posamezne države članice.

K 2. členu:

Sprememba je redakcijske narave in je potrebna zaradi odprave neskladja, ki je nastalo s sprejetjem amandmaja k 5. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah (Uradni list RS, št. 46/14), ki spreminja 28. člen zakona (ki ureja prekrške za najhujše kršitve zakona), kar je povzročilo neskladje v prvem in drugem odstavku 24.c člena zakona.

K 3. členu:

Z določbo se določa datum začetka uporabe 1. člena tega zakona, ki je enak datumu začetka uporabe Uredbe (EU, EURATOM), št. 1141/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2015 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij (UL L 317/1, 4. 11. 2014).

K 4. členu:

Za uveljavitev zakona ni potrebno daljše obdobje, zato bo zakon začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

3. člen

V Republiki Sloveniji ne sme delovati stranka, ki ni registrirana v skladu z določbami tega zakona ali stranka, ki ima sedež v tujini.

Stranka ne sme delovati oziroma ustanavljati svojih organizacijskih oblik v gospodarskih družbah, v zavodih in drugih organizacijah ter v državnih organih.

Stranka ne sme delovati kot vojaško ali kot oboroženo združenje in je v ta namen ni dopustno ustanoviti.

24.c člen

V odločbi sodišča o prekršku, v kateri se ugotovi, da je stranka odgovorna za prekršek iz 4., 5. ali 8. točke prvega odstavka 28. člena tega zakona, se stranki izreče tudi izguba pravice do sredstev iz državnega proračuna in proračunov lokalnih skupnosti za dobo enega leta.

Z odločbo sodišča o prekršku, v kateri se ugotovi, da je stranka odgovorna za prekršek iz 6., 7., 9. ali 10. točke prvega odstavka 28. člena tega zakona, se stranki za dobo šestih mesecev za polovico zmanjšajo sredstva, do katerih je upravičena iz državnega proračuna in proračunov lokalnih skupnosti.

Začasna izguba oziroma začasna omejitev pravice do financiranja iz prvega in drugega odstavka tega člena nastopi z naslednjim mesecem po pravnomočnosti odločbe o prekršku.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona
- analize, študije
- vprašalniki
- ankete
- pobude in predlogi, ki so neposredno vplivali na odločitev za predlog zakona
- drugo